

РАЧУНОВОДСТВЕНИ ОБУХВАТ ЈАВНО- ПРИВАТНОГ ПАРТНЕРСТВА¹⁶⁷

ACCOUNTING SCOPE OF THE PUBLIC- PRIVATE PARTNERSHIP

Ведрана Вуковић¹⁶⁸

Средњошколски центар „Љубиша Младеновић“
Влада РС, Министарство науке и технологије

Сажетак

Дугорочна пословна сарадња приватног сектора и јавних институција има за циљ искориштавање управљачких и финансијских ресурса приватног сектора, који представљају значајно ограничење са аспекта Владе или локалне самоуправе. Организациона структура таквог партнерства представља формални систем одговорности којим су дефинисане појединачне позиције субјеката, и њихове узајамне обавезе. Тиме долази до дистрибуције одговорности везаних за обезбјеђење потребних ресурса, алокације ризика међу субјектима, и реализације пројекта намијењеног задовољавању потреба јавног сектора. У раду је представљено рачуноводствено евидентирање уговора о јавно-приватном партнерству код јавног и приватног сектора као и различити облици трансакција између поменутих сектора. Сваки од модела ЈПП се на различит начин приказује у рачуноводственој евиденцији код јавног и приватног сектора. Успјешно одабран модел јавно-приватног партнерства је онај код кога је извршена дистрибуција обавеза, одговорности и ризика према оном субјекту који њима може најефикасније управљати. С тога је неопходно обезбиједити адекватан надзор и регулацију обавеза преузетих уговором. Владин сектор који разматра могућности за покретање јавно-приватног партнерства треба да размотри и: техничку, финансијску, економску и правну изводљивост пројекта, а у циљу усаглашавања интереса Владе са интересима приватног сектора. Задовољавањем ових предуслова постиже се крајњи циљ партнерства, а то је повећање ефикасности пројекта анагажовањем ресурса који су у власништу приватног сектора.

Кључне ријечи: јавно-приватно партнерство, јавна потреба, модел ЈПП, ризик, рачуноводствена евиденција ЈПП.

---

¹⁶⁷ Rad je bio prezentovan na Međunarodnoj konferenciji o društvenom i tehnološkom razvoju STED 2013, održane 26. i 27.09.2013.godine u Banjoj Luci u organizaciji Univerziteta za poslovni inženjering i menadžment Banja Luka.

¹⁶⁸ Телефон:+387 065 858 650; E- mail: vedrana-vukovic@hotmail.com

Summary

Long-term business cooperation between the private sector and public institutions aims at the exploitation of the management and financial resources of the private sector which represent a significant limitation in terms of the Government or the local government. The organisational structure of such a partnership represents a formal system of responsibility which defines the individual positions of entities and their mutual obligations. This leads to the distribution of responsibilities related to the provision of required resources, the allocation of risk among the subjects, and the realisation of the project intended for meeting the needs of the public sector. The paper represents the accounting recording of the agreements on public-private partnerships in public and private sectors, as well as different forms of transactions between the above mentioned sectors. Each of the PPP model in the accounting records of public and private sector is presented in a different way. Successfully selected model of the public-private partnership is the one in which the distribution of commitments, responsibilities and risks to the entity that can most effectively manage is made. Therefore, it is necessary to provide adequate supervision and regulation of contractual commitments. The government sector, which considers options to launch a public-private partnership, should consider technical, financial, economic and legal feasibility of the project in order to harmonise the interests of the Government with the interests of the private sector.

Keywords: public-private partnership, public needs, the PPP model, risk, accounting records of the PPP.

1 Увод

Потреба за све већим улагањем у јавну инфраструктуру ради повећања ефективности јавног сектора и побољшања његових услуга је све евидентнија. Јавна инфраструктура и услуге јавног сектора често нису у могућности да прате повећање стандарда државе, нити да одговоре са пружањем услуга одређеног квалитета.

Средства која се остварују путем буџета нису довољна за финансирање свих функција које се налазе у надлежности локалних заједница. Анализирајући велики број неријешених питања, као што су: комунална инфраструктура, социјална издвајања, незапосленост, гашење привредних субјеката, неусловни простори здравствених и образовних установа, можемо увидјети каквим је свим притисцима изложен буџет јавног сектора. Да би локалне заједнице, у складу са својим законским обавезама и надлежностима, могле извршавати своје обавезе, намеће се потреба изналажења додатних извора финансирања појединих пројеката. Једно од могућих рјешења је кооперација јавног и приватног сектора, која подразумева иновирање начина досадашњег пружања услуга. Овај облик финансирања је тек у зачетку развоја у РС.

Основ за развој овог облика сарадње обухвата разумијевање самог појма јавно-приватног партнерства, његових могућих облика, модификација и

карактеристика, те препознавање модела који ће дати најбоље перформансе примјеном на конкретном случају.

2 Рачуноводствени обухват уговора о ЈПП

Сарадња јавног и приватног сектора у оквиру јавно-приватног партнерства заснива се на два облика:

- партнерство засновано искључиво на уговорним везама,
- институционални облик ЈПП, што подразумеива сарадњу у циљу формирања новог привредног друштва.

Уговор о јавно-приватном партнерству је двострани правни акт склопљен између јавног и приватног партнера, којим се у сврху провођења пројекта јавно-приватног партнерства уређују права и обавезе уговорних страна, у складу са Законом о облигационим односима. Уговор, чији је предмет пружање крајњим корисницима јавних услуга из оквира надлежности јавног партнера, у складу са чланом 13. став 3. Закона, мора садржавати сљедеће одредбе :

- увод,
- уговорне стране,
- дефиницију појмова,
- сврху и предмет уговора,
- права и обавезе јавног и приватног партнера као уговорних страна,
- вријеме на које је уговор склопљен,
- имовинска права уговорних страна,
- јасну идентификацију ризика и подјелу ризика између јавног и приватног партнера,
- начин и услове обезбјеђења финансијске конструкције пројекта, и услове под којим финансијске институције могу учествовати у пројекту,
- финансијске гаранције,
- начин и услове плаћања,
- догађаје који могу проузроковати штету и начин поступања уговорних страна у случају њиховог настанка,
- регулисање пореских обавеза,
- посљедице неиспуњења уговорних обавеза,
- дефинисање власништва по престанку важења уговора,
- минималне стандарде који ће се примијенити при пројектовању,
- стандарде простора и квалитете услуга,
- право надзора од стране јавног партнера,
- вишу силу,
- раскид уговора,
- уговорне казне,
- заштиту животне средине,
- слање обавјештења током уговорног раздобља,

- заштиту интелектуалног власништва, пословне тајне, тајност података,
- подуговарање,
- рјешавање спорова произашлих из уговора, Јавно-приватно партнерство у Републици Српској,
- салваторну одредбу,
- ступање уговора на снагу,
- обавезу уговарања ревизије уговора након одређеног временског периода.

Саставни дио уговора су и:

- рјешење о избору приватног партнера,
- извод из судског регистра, акт о оснивању или статут приватног партнера,
- гаранција за извршење уговора,
- пословни план приватног партнера.

Рачуноводствени обухват уговора о ЈПП чине четири рачуноводствена модела:

- концесиони модел јавно-приватног партнерства;
- модел заснован на приватној финансијској иницијативи и уговору између јавног и приватног партнера, гдје приватни партнер може саградити грађевински објекат у свом власништву ради пружања неке јавне услуге. У том случају, јавни сектор плаћа закуп изграђеног грађевинског објекта заједно са услугама које пружа приватни инвеститор. Предмет објекта се евидентира у књиговодству јавног партнера као имовина прибављена путем финансијског лизинга, а након истека уговореног периода као имовина у властишту јавног партнера;
- модел заснован на приватној финансијској иницијативи и уговору између јавног и приватног партнера, гдје се предмет објекта евидентира у књиговодству приватног партнера, а јавни партнер дату имовину евидентира у књиговодству као имовину прибављену путем оперативног лизинга и прати кроз своју ванбилансну евиденцију све до истека уговорног периода, када је може пренијети у свој биланс и третирати као имовину у власништву;
- модел који обухвата имовину изграђену по основу уговора о ЈПП, а која се укључује у биланс намјенски основаног привредног друштва које се налази под заједничком контролом јавног и приватног партнера, а коју јавни партнер након истека уговореног рока може да пренесе у свој биланс.

Према моделу приватне финансијске иницијативе, приватни партнер може саградити грађевински објекат у свом власништву ради пружања неке јавне услуге. У том случају, јавни сектор плаћа закуп изграђеног објекта заједно са услугама које пружа приватни партнер. Предметни објект може бити укључен у билансну активу приватног сектора или у билансну активу јавног сектора, што у овом случају утиче на висину задуживања јавног сектора.

На сличном принципу заснива се и подјела на оперативни и финансијски лизинг.

Закупнина објекта и услуга коју плаћа јавни партнер по моделу приватне финансијске иницијативе сматра се оперативним лизингом. Да би аранжман ЈПП био оперативни лизинг, приватни партнер, према Уговору о ЈПП, сноси ризик грађења грађевинског објекта и најмање један од следећа два ризика:

- ризик расположивости изграђеног капацитета у смислу његовог обима и квалитета,
- ризик потражње.

Вриједност инвестиције у грађевински објекат и износ кредита у вези са изградњом објекта евидентирају се у билансу приватног партнера.

Вриједност пројекта се од стране јавног сектора не сматра инвестицијом, већ се третира као оперативни закуп, тј. као куповина услуга које пружа приватни партнер.

У случају да се јавни сектор појављује у улози наручиоца инвестиција и сноси ризик изградње и ризик расположивости или ризик потражње, вриједност пројекта се третира као инвестиција јавног сектора и евидентира се у његовој рачуноводственој евиденцији. Такав облик инвестиције сматра се финансијским лизингом.

Разлике у облицима удруживања средстава зависе првенствено од врсте ризика који преузимају партнери у конкретном случају. У зависности од задуживања (дуга) јавног сектора, пројекти ЈПП се класификују према врсти преузетог ризика.

Код пројеката који су предмет ЈПП потребно је разликовати облике удруживања код којих се јавни објект финансира из кредитних средстава, тада се средство евидентира у билансу јавног сектора и оне код којих се јавни објект финансира лизингом, тада се средство евидентира у ванбилансној евиденцији. Сношење ризика, односно власништво, одређује да ли се нешто евидентира билансно или ванбилансно, тј. да ли се ради о оперативном или финансијском лизингу. Рачуноводствени обухват ЈПП је онај у којем јавни партнер сноси ризик изградње и ризик расположивости или ризик потражње. Ако јавни партнер сноси ризик изградње и ризик расположивости изграђене имовине или ризик потражње за одређеним јавним услугама, имовина прибављена по основу уговора о ЈПП представља имовину јавног сектора током цјелокупног периода трајања уговора и након њега. Рачуноводствени обухват ЈПП кроз облике финансијског и пословног закупа, приказаћемо на следећи начин:

Рачуноводствени обухват финансијског закупа у финансијским извјештајима закупца

Под финансијским закупом подразумијева се сваки закуп којим се на закупца преносе сви ризици и користи повезани са власништвом над закупљеним средством. Право својине може се пренијети са закуподавца на закупца по истеку уговореног периода закупа. Прибављена средства по основу финансијског закупа, купац у својим билансима стања признаје као средства и обавезу у износима који су на почетку трајања лизинга једнаки фер вриједности средстава која су предмет лизинга или по садашњој вриједности минималних плаћања закупа, уколико је она нижа. Сви иницијални директни трошкови закупца додају се износу који се признаје као средство. Почетак трајања закупа је датум од којег корисник лизинга има право да користи средство које је предмет закупа. То је датум иницијалног признавања закупа, тј. признавање: средстава, обавеза, прихода или расхода који настају као резултат закупа. Минимална плаћања закупа су плаћања током трајања закупа која се захтијевају или се могу захтијевати од закупца, искључујући потенцијалне закупнине, трошкове за услуге и порезе које треба да плати давалац закупа. Фер вриједност је износ за који се неко средство може размијенити или обавеза измирити између упознатих, вољних страна у оквиру трансакције. Иницијални директни трошкови су инкрементални трошкови који се могу директно приписати преговарању и закључивању закупа осим трошкова који су настали код произвођача или посредника даваоца закупа.

Трансакције се рачуноводствено обухватају и представљају у складу са њиховом суштином и финансијском реалношћу. Код финансијског закупа *суштина и финансијска реалност* подразумијевају да корисник закупа стиче економске користи од коришћења средства које је предмет закупа у току његовог економског вијека у замјену за прихватање обавезе, да на почетку лизинга, за то плати износ који је приближно једнак фер вриједности средства и одговарајућу финансијску накнаду.

Ако се ове трансакције не би исказивале у извјештају о финансијској позицији закупца, економски ресурси и ниво обавеза субјекта били би потцијењени, што доводи до трансформисања финансијских показатеља. Финансијски закуп је неопходно евидентирати у извјештају о финансијској позицији закупца као *средство и обавезу за будућа плаћања*. На почетку трајања закупа у извјештају о финансијској позицији *средство и обавеза* за будућа плаћања закупа признају се у истом износу, изузев иницијалних директних трошкова закупца који се додају износу који се признаје као средство. *Обавезе* које постоје по основу средстава која су предмет закупа не треба презентовати у финансијским извјештајима као *битне ставке* од средстава која су предмет закупа. *Иницијални директни трошкови*, који се приписују активностима које у финансијском закупу обавља купац, укључују се у износе који се признају као средство.

Финансијски закуп проузрокује повећање трошкова амортизације за средства која се амортизују, као и финансијске расходе у сваком обрачунском периоду. Износ амортизације средства које је предмет закупа алоцира се на

сваки обрачунски период у току очекиваног времена коришћења средства. Ако корисник закупа стиче право власништва до краја трајања закупа, период очекиваног коришћења представља корисни вијек средства, у супротном средство се амортизује током краћег периода од трајања закупа или корисног вијека средства. *Збир трошкова амортизације средства које је предмет закупа и финансијских расхода за период није једнак износу обавеза за плаћање закупа за тај период.* С тога није неопходно да се обавезе по основу закупа једноставно признају као расход у билансу успјеха.

Рачуноводствени обухват пословног (оперативног) закупа у финансијским извјештајима закупца

У финансијским извјештајима закупца, плаћање закупа се признаје као *расход*, по праволинијској основи током трајања закупа. Плаћање закупа обухвата и трошкове услуга као што су осигурање и одржавање средства које је предмет закупа.

Рачуноводствени обухват финансијског закупа у финансијским извјештајима закуподавца

Закуподавац у својим финансијским извјештајима, средства која су предмет финансијског закупа приказује као *потраживање у износу једнаком нето инвестирању у закуп*. Код финансијског закупа закуподавац преноси све ризике и користи својствене правном власништву и на тај начин признаје потраживање по основу закупа као *исплату главнице и приход од финансирања* да би рефундирао и остварио корист од своје инвестиције и услуга. Иницијални директни трошкови који се јављају код закуподавца су: провизије, адвокатске накнаде и интерни трошкови. Ови трошкови се укључују у износ потраживања по основу финансијског закупа и умањују износ прихода остварен током трајања закупа. Иницијални директни трошкови не обухватају индиректне трошкове, као што су: општи режијски трошкови и трошкови маркетинга. Из иницијалних директних трошкова искључују се трошкови које направи произвођач или закуподавац посредник у вези са преговарањем и закључивањем уговора о закупу. Трошкове које направе произвођач или закуподавац посредник о вези са преговарањем и закључивањем уговора о закупу, признају се као *расход у периоду када се признаје добитак од продаје*. Финансијски закуп средства од стране произвођача или закуподавца посредника, узрокује двије врсте прихода:

- добитак или губитак који је једнак добитку или губитку од директне продаје средства које је предмет закупа, по уобичајеним продајним цијенама;
- приход од финансирања током трајања закупа.

Приход од продаје који произвођач или закуподавац признаје на почетку трајања закупа представља фер вриједност средства, или ако је она нижа,

садашњу вриједност минималних плаћања закупа која се ствара код закуподавца, израчунату по тржишној каматној стопи. Трошкови продаје који се признају на почетку трајања закупа представљају набавну вриједност, или ако је она различита, књиговодствену вриједност некретнине која је предмет закупа умањену за садашњу вриједност негарантоване резидуалне вриједности. Разлика између прихода од продаје и трошкова продаје представља добитак од продаје, који се признаје у складу са политиком предузећа која се односи на директне продаје.

Рачуноводствени обухват пословног (оперативног) закупа у финансијским извјештајима закуподавца

Закуподавац, средства која су предмет закупа признаје у својим извјештајима о финансијској позицији у складу са њиховом природом. Приходи остварени по основу пословног закупа се признају као приходи по правoliniјској основи током трајања закупа, изузев, ако не постоји друга основа која је примјеренија временском распореду смањивања користи добијених од средства које је предмет закупа. Трошкови који обухватају амортизацију и трошкове настале приликом зарађивања прихода од закупа, признају се као расход. Иницијални директни трошкови које направи закуподавац приликом преговарања и закључивања уговора о закупу додају се књиговодственој вриједности средства које је предмет закупа и признају се као расход током трајања закупа на истој основи на којој су признати и приходи. Произвођач или закуподавац посредник не признаје никакав добитак од продаје приликом закључивања уговора о пословном закупу, из разлога што он није еквивалентан продаји.

Рачуноводствени обухват ЈПП у којем приватни партнер сноси ризик изградње и ризик расположивости или ризик потражње

Уколико приватни партнер као уговорна страна у уговору о ЈПП сноси ризик изградње и најмање један од два преостала ризика, вриједност пројекта се од стране јавног сектора као уговарача третира као куповина услуга које пружа приватни сектор. Јавни партнер плаћа услуге приватном партнеру у току трајања уговора и терети текуће буџетске расходе, а по истеку уговореног рока стиче право да у свој биланс евидентира преосталу, резидуалну вриједност имовине која је изграђена у складу са реализацијом уговора о ЈПП. Закупац има право коришћења закупљеног средства током трајања уговора о закупу и на тај начин остварује дио економских користи које припадају одређеном средству у току његовог корисног или економског вијека. Закуподавац наплатом закупнине обезбјеђује правичну надокнаду за дио економских користи уступљених закупцу што омогућава покриће трошкова повезаних са средством (нпр. трошкови амортизације) и одређену накнаду. Трошкови који настају приликом одржавања и функционисања средстава требали би да терете текуће трошкове закупа. Имовина (некретнине, постројења и опрема) која се током трајања уговора о ЈПП налази у власништву приватног партнера, рачуноводствено се

обухвата у складу са MPC 16 – Некретнине, постројења и опрема или у складу са MPC 40 – Инвестиционе некретнине.

3 Рачуноводствени обухват имовине

3.1 У складу са MPC - 16

Набавна вриједност (цијена коштања) имовине признаје се као средство ако:

- је вјероватно да ће се будуће економске користи повезане са тим средством приливати у ентитет;
- се набавна вриједност средства може поуздано одмјерити.

Имовина која је предмет уговора о ЈПП може се признати на основу два модела:

- модел набавне вриједности,
- модел ревалоризације.

Модел набавне вриједности: Након почетног признавања као средства, имовина која је предмет уговора о ЈПП се у финансијским извјештајима књижи по набавној вриједности умањеној за укупну акумулирану амортизацију и укупне акумулиране губитке.

Модел ревалоризације: На основу овог модела средства чија се фер вриједност може поуздано утврдити, књижи се по ревалоризованом износу, који представља њихову фер вриједност на датум ревалоризације умањену за накнадну акумулирану амортизацију и накнадне акумулиране губитке због умањења вриједности. Ревалоризација се врши редовно, с циљем да се књиговодствена вриједност битно не разликује од вриједности до које би се дошло коришћењем фер вриједности на крају извјештајног периода. Ако се фер вриједност ревалоризованог средства разликује од његове књиговодствене вриједности, потребно је вршити даљу ревалоризацију. Код средства гдје су кретања фер вриједности незнатна, није потребно вршити често ревалоризовање. У овом случају, ставке могу да се ревалоризују само једном на сваких три или пет година.

Фер вриједност је износ за који се неко средство може размијенити између упознатих, вољних страна у оквиру трансакције. Фер вриједност земљишта и објеката се утврђује проценом, коју врше процјењивачи, на основу тржишних доказа. Фер вриједност постројења и опреме је њихова тржишна вриједност која се утврђује проценом.

Ако се књиговодствена вриједност средства повећа као резултат ревалоризације, то повећање се признаје у укупном резултату и акумулира у капиталу, у оквиру позиције ревалоризационе резерве. Повећање се признаје као приход у билансу успјеха до оног износа до којег се сторнира ревалоризационо смањење истог средства, које је претходно признато као

расход у билансу успјеха. Ако се књиговодствена вриједност средства смањи као резултат ревалоризације, то смањење се признаје као расход. Смањење се признаје у укупном резултату до износа постојећих ревалоризационих резерви које се односе на то средство. Свако средство чија је набавна вриједност значајна у односу на укупну набавну вриједност амортизује се засебно. Трошак амортизације за сваки период, признаје се у билансу успјеха, осим ако није укључен у књиговодствену вриједност другог средства. Амортизација се признаје и у случају ако фер вриједност средства премашује његову књиговодствену вриједност, под условом да резидуална вриједност није већа од његове књиговодствене вриједности. Износ који се амортизује утврђује се након одузимања резидуалне вриједности средства.

3.2 У складу са MPC – 40

Инвестиционе некретнине обухватају средства која се држе у циљу остваривања прихода од закупнине или пораста вриједности капитала или и једног и другог. Потребно је правити разлику између инвестиционих некретнина и некретнина које користи власник. Некретнина коју користи власник је некретнина која се од стране власника држи ради коришћења у производњи или набавци добара или услуга, или за административне сврхе.

Инвестиционе некретнине се признају као средство ако:

- је вјероватно да ће ентитет у будућности остварити економску корист од те инвестиционе некретнине;
- се набавна вриједност инвестиционе некретнине може поуздано одмјерити.

Инвестиционе некретнине се признају по набавној вриједности (цијени коштања). Набавна вриједност купљене инвестиционе некретнине обухвата њену куповну цијену и све директно приписиве издатке. Директно приписиви издаци су: таксе за пренос имовине, накнаде за професионалне услуге и сл. Набавна вриједност инвестиционе некретнине која се држи под финансијским лизингом рачуноводствено се обухвата по нижој, од следеће двије вриједности :

- фер вриједности некретнине,
- садашњој вриједности минималних плаћања закупа.

Износ премије која се плаћа по основу закупа обухвата се као дио минималних плаћања закупа и укључује се у набавну вриједност средства али се искључују из обавезе. Фер вриједности инвестиционе некретнине је цијена по којој се некретнина размјењује између обавјештених, вољних страна у независној трансакцији.

4 Закључак

Развој ЈПП-а као инструмента постаје све важније, како се финансијска и економска криза шири, са циљем прикупљања финансијских средстава у сврху

финансирања специфичних пројеката у различитим секторима, као што су: у сектору транспорта, енергије, комуналних дјелатности, образовања и сл.

Успјешно одабран модел јавно-приватног партнерства је онај код кога је извршена дистрибуција обавеза, одговорности и ризика према оном субјекту који њима може најефикасније управљати. С тога је неопходно обезбиједити адекватан надзор и регулацију обавеза преузетих уговором. Владин сектор који разматра могућности за покретање јавно-приватног партнерства треба да размотри и техничку, финансијску, економску и правну изводљивост пројекта, а у циљу усаглашавања интереса Владе са интересима приватног сектора. Задовољавањем ових предуслова постиже се крајњи циљ партнерства, а то је повећање ефикасности пројекта анагажовањем ресурса који су у власништу приватног сектора. Ту се прије свега мисли на капитал и знање засновано на искуству у одређеној пословној области. Сматра се да је приватни сектор ефикаснији у вођењу послова и лакше се носи са тежином управљања ризиком, као што су ризик изградње и ризик одржавања, док је јавни сектор ефикаснији у управљању регулаторним ризиком. Исправна процјена могућности сваке од укључених страна и менаџерских способности, има директан утицај на избор модела јавно-приватног партнерства, као и на успјех cjелокупног пројекта.

5 Литература

http://www.ajpp.hr/media/27318/p8_rizici%20u%20projektima%20jpp.pdf
(02.06.2013. у 19 часова)

<http://www.lokalnirazvoj.rs> (03.06.2013. у 17.30 часова)

http://www.pravst.hr/dokumenti/zbornik/200889/zb200803_603.pdf, (02.06.2013. у 17 часова)

Агенција за јавно-приватно партнерство. (2009). *Водич за јавно-приватно партнерство: „Корак по корак“*. Загреб: Агенција за јавно-приватно партнерство.

Аћимовић, С. (2007). *Јавно-приватно партнерство модел као облик сарадње јавног и приватног сектора*. Београд: Економски факултет Универзитет у Београду.

Бенковић, С. (2010). *Партнерство јавног и приватног капитала у финансирању инфраструктурних пројеката*. Београд: Мегатренд.

Брканић, В. (2009). *Рачуноводство јавно-приватног партнерства*. Рачуноводство, ревизија и финансије 19.

Габор, П. (2010). *Партнерство јавног и приватног сектора: „Добре и лоше стране“*, Београд: Палго центар.

Закон о јавно-приватном партнерству у Републици Српској. Службени гласник Републике Српске, број 59/09.

Јуричић, Д. (2006). *Модели удруживања на начелу јавно-приватног партнерства*. Рачуноводство, ревизија и финансије 16.

- Марењак, С. (2006). Јавно-приватно партнерство као модел финансирања. Рачуноводство и финансије 52.
- Међународни стандарди финансијског извјештавања. II измјењено и допуњено издање, 2010.
- Савановић, С. (2009). *Финансирање локалног развоја*. Бања Лука: Агенција за развој предузећа Еда.
- Савез рачуновођа и ревизора РС. (2010). *Међународни стандарди финансијског извјештавања*. II измјењено и допуњено издање, 2010.
- Слијепчевић, Ђ., Амовић М. & Иванић, М. (2011). Јавно-приватно партнерство у функцији превазилажења актуелне финансијско-економске кризе. // *Acta Económica*. 9, 14, стр. 99-120.
- Уредба о поступку реализације пројеката јавно-приватног партнерства у Републици Српској. „Службени гласник Републике Српске“, број 104/09.
- Шњегога, Д. (2010). Јавно-приватно партнерство као фактор економског опоравка и развоја Републике Српске. Пети симпозијум „*Стратегија раста и развоја у условима фискалне и дужничке кризе*“, Зборник радова, Савез рачуновођа и ревизора Републике Српске и „Финрар“ д.о.о. Бања Врућница.

